

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések és előléptetések; budapesti napló: vizkeresztí vásár, időjárás, magyar játékszíni előadások, gőzmalom-vállalat Pesten; különféle: zala-tnai gyásztisztelet Szepeffy báróért, háromszéki gyujtogatások; 's a' t.) Amerika (Joinville hg. a' me-xicoi öbölben; a' brazilai kormányzó kamrazáró beszéde; az északamerikai elnök congressus nyitóbeszéde vázlatban; 's a' t.) Spanyolország (Espartero hatalmaskodása 's irata a' királynéhoz; áttekintése az utóbbi hadi mozgalmaknak; 's a' t.) Anglia (Durham Exeterben; a' jamaicai parlament megnyitva 's elosztva; Durham 2ik irata a' radical társulathoz; elegy: 's a' t.) Franciaország (Ain-Maadi Abdelkader hatalmában; Pouqueville †; 's a' t.) Belgium. Olasz- 's Törökország. Hollandia. Gabonár. Pénzkelet. Dunavizallás.

Magyarország és Erdély.

O es. 's ap. kir. fels. Obermayer András szatmári kanonokot czímzetes apáttá nevezni; Aigel Pál kanonokot a' pécsi püsp. lyceum aligazgatói hivatalában megerősíteni; a' váci székes-káptalanban megürrült nagyprépostsággal Saghly Mihályt, a' szombathelyi székes-káptalan éneklő-kanonokát; végre a' veszprémi székes-káptalanban megürrült két kanonoksággal Bezere dy Miklóst, Keszthely mezőváros lelkészét, és Tomor Jánost, Marczali mezőváros lelkészét felruházni kegyelmesen méltóztatott. (H-k.)

O es. 's ap. kir. fősége Fische Károly zombori kam. kormányzósági ülnököt 's Kassa városi volt tanácsost ungvári kamrai igazgatóvá nevezni méltóztatott. — A' m. kir. udv. kamra Andreaszky Ignác halála következtében Pekker Mihály ungvári kasznárt ugyanott tisztartóvá, Bussics Ferencz bródi sómászsást varasdi sómászsamesterre; Spacsek János mitroviezi sómászsamester ipolysági sómászsamesterre; Wondra János eszéki sómászsást bártfai ellenörködő sómászsamesterre; Vermes Lajos keblebeli sómászsást gyakornokot a' sóvári főfelügyelő-hivatal jegyzősködő tisztirnokává; Weinceierl József sóvári sóhivatali irnokot mázsamesterre; Martény Ferencz szállítási mázsálót sóhivatali irnokká; Kövesdy Károly sóvári díjtalan gyakornokot szállítási mázsálóvá; Fritsz Károly aradi sóhivatali irnokot ungvári ellenörködő sómászsamesterre; 's Berzevicsy Miksa m. kir. testőrt 's alhadnagyot aradi sóirnokká alkalmazá. Végre

Ugyan a' m. kir. udv. kamra Szokolovics György halála következtében Villetz János kassai kam. kerületi építész-segédet bácskai igazgató mérnökévé nevezé ki. (Kam.tud.)

Budapesti napló. Már régebb időtől fogva ohajták többben, hogy Pest vidékén próbát temének egy gőzmalom-fölállítással, részint megelőzni azon liszt-szükséget, mellyben a' két szomszéd főváros nem ritkán szenved, részint pedig a' gőz erejét, mellynek a' külföld annyi sok sikeres vállalatot köszön, meghonosítva ez ámban is alkalmazásba hozni. Azonban a' kívánság minden siker nélkül maradt, míg történetesen 1837ben öszszel Frauenfeldből Holzhammer urak ügyviselőji Sulzberger ingenieur és Killias uu. ide érkeztek, kik itt néhány helybeli polgárral szövetségbe állván megbízójik nevében azon szándékokat jelenték: hogy készek Pesten egy henger-gőzmalom, melly újabb találmány volna ugyan, de mellynek jósága a' már Frauenfelden, Melegnanoban, Mainzban és Münchenben fölállítottaknál tökéletesen bebizonyult, fölállítani azon kötelezéssel 's mellette kikötéssel: hogy ők magokra vállalják az egész gőz- és malom-készületek, valamint minden egyébrek, mi ehhez tartoznék, kiállítását, sőt a' malom sikeres munkájáért is kezeskednek, de más részről ezért a' kibocsátandó részvényeknek csak felét engedik át a' két főváros lakosinak, más felét pedig magok tartják meg saját számukra szinte mint közrészvényesek. A' mondott urak ezen nyilatkozata után a' dolog abban állapították meg, hogy ők minden szükséges adatot, melly az ügy tisztába hozatalára megkívántatnék, majdan előterjeszteni fognak; azalatt pedig más részről Pesten minden lépés megtételek egy részvényes társaságszerkezésre. — Amaz iszonyu csapás azonban, melly mult tavaszkor a' két várost érte, ez ügyet is mindeddig annyira megakasztá, hogy újabb csak most várhatnak lépések: ha vajjon a' szándékokat vég állapotásba hozhatni é vagy nem? Egy illyforma alkalmas malomra, melly minden 24 órában mintegy 300 mázsa lisztet őrölne meg, a' vállalatot üzö-tőkepenzzel együtt, a' költségvetés körül belül 200 ezer ezüst fra vartéve. Felét ennek, mint mondtuk, a' Holzhammer-ház tartaná meg magának a' vállalathoz lépésre, mellynél fogva csak másik fele, 100 ezer ezüst fr. t. i. jut a' két város lakosi közül részvényeket vállalni szándékozóknak. Egy részvény 100 ezüst frban állapítottat meg; 's most forog kezekben az aláírási ív, de a' melly csak ideiglenes 's nem kötelező erejű. A' ki t. i. aláír, jogot nyer szavazni egy 13 tagbul állandó választmány-kinevezésre, melly szavazás-többséggel fog végbenemni, 's melly választmánynak aztán kötelessége lesz: ezen vállalati tárgy iránt az említett ügyviselőkkel a' legkisebb részletekig értekezésbe boesátkozni, mindent szorosán meghányni, 's ugy aztán vizsgálódásik tartalmát az öszszes aláíró uraknak előterjeszteni; melly előterjesztés után az aláírók közül mindenkinek szabadságában fog állani még akár több részvényt vállalni — ha lesz t. i. még részvény, — akár az előleg aláírtnál kevesebbre nyilatkozni, vagy a' mint tetszik egészen is visszalépni 's nevet a' részvényesek sorából kitéröltetni. És csak mindezek után fog az ellátásképen tett előleges aláírás megszűnni, 's az egész vagy végkép megalkotva lemi 's kötelező erőbe lépni, vagy különben megszűntnek 's megsemmisültnek tekintetni. Ezen ellátásképeni aláírás megindult a' mult dec. 7ikén 's csak szerencsét kívánhatunk a' sokat ígéro vállalatnak, ha létesítése is olly haladással fog menni, mint az aláírási megkezdés, mert ámbár a' dolog — nehogy vak lárma ütessék olly valamiből, minek még csupán születési elemiről van szó

— hirdettelen csak úgy szólván magányos kezekben fordult meg: még is a' beállott új évvel már külön íveken mintegy 1300 volt a' vállalt részvények száma, következőleg jóval több mint mennyi az első megállapításra kívántatik. Mint legújabb halljuk, az ezen aláíró íven említett választottság már ki is van nevezve 's folytatja munkálkodását, ezek eredményét minden egyes részvényessel közlendő. Az ideigleni aláírás még e' folyó január végeig áll nyitva, az aláírható summa, eddigi részvényesek legújabb határozatánál fogva, 150,000 pgő frtg terjesztetvén ki. A' vizkeresztí termékvásárra számos kereskedő érkezék fővárosunkba, 's minden oda lát-szik mutatni, hogy a' vásárlások tetemesek leendnek. — Lágy telünk jóval lenyomá a' faúrt 's a' szegénységre nézve igen kedvező, melly most inkább találhat keresetre alkalmas, mint szigorú hidegben, 's csakugyan sokkal kisebb is már a' házaló kéregetők száma, mint eleinte volt, a' hideg növekedésekor. Ugyane' lágysága miatt az időnek, már az áradástól rettegés is kisebbül; annyival inkább, minthogy Dunánk folyvást szokatlanul kicsiny. — Nemzeti színpadunkon dec. 28án „Notre damai toronyör“ adaték, 29kén „Mind formaruhában“ vigj.; 30kán „Ludas Matyi“, 31kén pedig „Zampa“. Nézők, e' két utóbbi előadást kivéven, mindig gyéren; mit azonban nem csudálhatni, midőn folyvást régi fordításokat vonczol elő a' rendezőség, holott a' legjobb újakkal látja el a' színházi könyvtárt a' magyar akadémiai választmány, 's ezekre többnyire csak akkor kerül a' sor, midőn a' német repertoiron márelis avultak. Vannak másfél sőt két éves fordítások is, mellyek mindeddig nem juthatának színpadra, noha külföldön nagyhatásnak valának. E' hanyagság a' pénztárt apasztja, a' közönséget pedig gyöttri 's elkedvetleníti. Az új évet kivilágított színházban köszönté a' rendkívül nagyszámu közönségre nagy-zajtai Zajtay István „Peleskei notarius“ 's több helyes ohajtás után azt is kíváná, hogy jövendőre a' színház előtti lámpa ne égjen olly homályosan mint eddig, a' sár pedig tisztíttassék el, hogy a' közönség nagyobb kímélettel látogathassa meg Thalia templomát. Az előadás valamennyire lankadt volt, csak Megyeri működék szokott kedvében, mivel noha már hatodsor jött Peleskéről Pestre mint notarius, most is annyi látogatótul tapasztalá magát megtiszteltetve, mennyit darab idő óta dalművek előadásakor sem igen láthatni; január 2ikán Kisfaludy Károly „Pártütők“ című vigjátéka, vagy inkább bohózata került színpadra; 3ikán „Vörös köpenyeges“ vigj. Kotzebutól; tehát három este egymásután folyvást vigjáték! Illyesmikre a' műveltebb világ egyegy játékszíni krónikájában kevés a' példa; nézők a' két utóbbi este kevesen; 4ikén „Ismeretlenő“ dalmű, nézők közép számmal, Schodelnét többször előtapsolák, ki a' ezimszerepben igen kedvesül énekle. —

A' társasági agarászat határnapja f. évi február 14kére levén tűzbe; ehhez képest J. Kocséron leendő megjelenésre minden részvényes tag tisztelettel kéretik.

KÜLÖNFÉLE. Zala-tna: Jelenkorunk a' műveltség minden ágira terjeszkedő jótékony szelleme hazánk e' kised, de művelt bányavárosába is elhatott. Ugyanis már harmad év óta alapított néhány művelt lelkű helybeli kamrai tiszt önkéntes áldozatiból itt hangászati intézet, mellynek célja, hogy az itt létező tanuló ifjúság a' szép művészet e' nemével is alaposan megismerkedvén az isteni tisztelet díszé annál inkább emeltessek, e' nemes czélpártolásra az intézeti előljáróság által felszólítottat a' minden jónak, nagy-nak, és szépnek köztiszteletű előmozdítója, már dicső eml. pécsi püspök b. Szepeffy Ignác, ki mint mindig egy ekkor is tettel tanusítá, hogy szépugyan érezni, beszélni a' nagyért, szépert és dicsőért dagadó kebellel, de szebb tenni azt, mert nem feledve hajdani kedves megyéjét, 200 p.fr. szaporítá ezen intézet tőkepenzét, melly talán csirájában enyészik el, ha a' dicsőült püspök segéd kezeit nem nyújtja. Ez intézet most is olly sikerrel halad naponkint elő, hogy azon nemes keblek iránt, kiknek létét köszönheti, háláérzetét nem titkolhatja el. Oct. 29dikén mutattatott be itt az egészteleő áldozat az éhunyt gyámalapító püspökért, melly alkalommal az említett intézet tanulóji a' halotti-niuse díszet magasíták jelesen betanult zenéjökkel, hálájokat valamennyire nyilvánítandók a' dicsőült iránt; 's ha egy részről gyászérzet fogta is el a' szívet az anyaszentegyház e' jeles papjának, 's a' haza egy érdemes fiának kora elhunytán, más részről szívemelő érzés volt hallgatni, niennyire haladtak elő a' csak most keletkezett intézet ifju tanulóji, mind saját mind művelt mesterök szorgalma által. — Háromszékén a' bosszus gyujtogatásnak ismét egy szomorú példája történt Bükfalván mult hetekben egy vasárnap, midőn, nem tudhatni ki, a' katonabíró csúrt a' legnagyobb szelű időben meggyújtván, az erőre kapott tűz 40 gazdát tön semmivé. — Dec. 16kán: Vadas nagy nemű erdőségünk most igazán megfélelt nevének, mert hosszas nyugalmas időköz után ismét néhány pusztító medve jelent meg ott talán az éjszakai havasokról lejöve, mellyek a' körüllevő falukon a' marhákban remítő károkat tettek, ugy hogy az ezek által leölt vagy megszag-gatott szarvasmarhák száma két három hét alatt 15re ment. Irtózatos vala látni a' nevezett falukban, miként hajtatnak haza reggel az éjszaka meg-támadtatott, de a' künháló pásztorok 's mások által elvett, legszebb ökrök még lábokon a' vágószékre elevenen megkezdve, 's felül hátokon és marjokon mélyen és nagy helyt kirágva, 's öszszeszagatva, 's ez által a' szegény szerencsétlen marhák vértől ellepve 's megdagadva! Egész faluk is kihajtat-tak több ízben kártékony vadak kergetésire; de hiába, míg Gazdag István ur e' végre többed magával vadászni menvén egyszerre háromra talált 's mégis elég bátor és ügyes vala egyet közülök tüstint halálra löni, 's a' más kettőt megszalasztani. Ez óta a' medvék nem háborgatnak. — Besztercebánya közelében, Zips er dr és professor ur mult öszszel a' Hermanecz hegy körül lakó nép szájában

isméretes barlangból 270 csontot, hihetőleg ősvilági állatokét, hozott magával. Ezek közt találhatók 6 kaponya (mellyek egyike 1 1/2 láb hosszú), jól megtartott fogakkal ellátott sok állkapcsa, oldalbordák, nagyobb kisebb forgócsontok, váll-lapoczkák stb. e. f. Némelyikét ezen maradványoknak stactit-tömeg 's mészkőrétegek övedzik. E' nevezetes helynek ismét meglátogatása után, Zipser közelebb ismertetését adandja, midőn még sokkal fontosb felfedezéseket reményl, és szándéka, e' találmányt a' parisi, darmstadt, boroszlói stb. régiségbuvárokkal közleni. — Temesváron az idei sz. miklósi vásárkor kőv. volt ára hazai termékinknek: hámosló párja 350 fr., ököré 290 fr., göböltyé 360 fr., tehené 170 fr., juhé 16 fr., 6 mázsányi hizott sertésé 120 fr., finom gyapju mázsája 180 fr., középszerűé 140 fr., magyar-gyapjué 70 fr., lené 35 fr., kenderé 28 fr., sárga viaszé 200 fr., leveles dohányé 15 fr., fagygyué lehenyegben 42 fr., gubaes méreje 7 fr., marhabőr párja 45 fr., lóboré 14 fr., juhé 5 fr., méz itezéje 52 kr., fontja 24 kr., mind váltóban.

A m e r i k a.

(Mexicoban a' szövetségi párt mozgalmái. Elegy.) Ujorleansi nov. 15ki irat következőleg nyilatkozik a' tampicói zendületről: „Tampicoban oct. 5kén az őrség csapati Montenegro ezredes vezérsége alatt a' szövetségi rendszer mellett nyilatkoznak, a' hatóságokat letevék, a' mostani kormány ellen felszólítást intézének a' néphez, a' többi tartományt pedig egyesülésre hitták meg. Guanaxuato e' meghívást elfogala 's reménylik, miszerint Zacatecas és Guadalupe tartományok is követendik példáját 's ha e' vállalatot süker koronázza, ugy könnyen megésik, hogy az éjszakai státusok a' délietől elszakadnak, mi a' külföldi kereskedelem nézve igen kedvező volna, mert a' jelen ótalmi vámrendszer az éjszakai státusokra nézve ártalmas. Ez esemény Mexicoban nagy ingerültséget támasztott, mert könnyen elzárhatná a' kormány legjövődolnesb forrásait. Cos tábornok négy tartomány feletti parancsnoksággal bizaték meg; Canaliza pedig utban van Matamorasból; igen kétséges azonban: vajjon Canaliza csapati szembeszállandnak é Montenegro jöffegeverzett 's fizetett katonáival, mert az ezredes a' vámház pénztárát hatalmába keríté 's innen győzi a' háborúviselést. Montenegro a' legnagyobb mérséklettel és szilárdsággal viszi ügyét, a' hadi törvényt kihirdették, rendtelenség mindenütt száműzve lón 's a' várostilló védelmi állapotba helyezék. A' kormány az ostromzár által okozott hiányt a' pénzügyre nézve adók által akarja kipótolni, mi az elégtelenséget mindinkább élénkíti. A' pénzügyminister benyújtá lemondását; de mivel a' jelen körülményben senki sem találkozik ily tárefölvállalásra, lemondását nem fogadják el. — Miller tábornok, Santaeruz párthive, miután a' chilieek Callaot megszállák, 600 főnyi csapatjával az ottani föllegyárt hatalmába ejté; Moran tábornok pedig, ki hasonlag Santaeruz hiva, Lima-tól 15 mérföldnyire vonult el és Quajaban a' protectorhoz hű sereggel egyesült. —

(Joinville hg a' mexicói öbölben. A' braziliai kormányzó kamrazáró beszéde.) Joinville hg korvettestül nov. 5én érkezék a' mexicói öbölbe, miután Havannahban hat napig mulatott, hol őt igen megelőzőleg fogadják. A' nagy kereskedőség ugyanis pompás táncmulatságot ada tisztelőre, hová a' francia tiszték is meg valának hiva; egy aggot mutatának be a' hgnek, ki állítá, hogy Lajos-Fülöpöt 1795ben látá, midőn az akkori francia kormánytól száműzve, két testvérel e' szigeten köte ki. A' francziák igen meg valának lepetve a' havannahi vasut által, melly 15 lieunyire vivé őket az ország beljébe mulattató lakások 's ezukorgyarak között. A' hajóvezér használá a' francziák ott mulatását 's Cuba és az ostromzari sereg között rendes összeköttetést állita föl, mi a' francziákra nézve igen kedvező elelmi 's hadiszerek beszerzésire 's az európaiak tudósítására. — D. Pedro d' Araujo de Lima braziliai kormányzó 1838 oct. 20kán a' császár nevében következő beszéddel zárá be a' kamrákat: „Tiszteletreméltó 's érdemes képviselői a' nemzetnek! Önökkel együtt szerenését kívánok magannak a' császár ő fels. 's felséges nővére egészségi állapotja miatt. Külhatalmakkali viszonyink folyvást változatlanok. Para tartományban a' esend helyre van állitva 's reményilem, miszerint isten segélyével Riogrande do Sul tartományban is nem sokára élvezendik a' nyugalom visszatérését. Legnagyobb megelőzélissel fejezem ki a' császár háláját kimerithetetlen fáradalmikért 's azon élénk gondoskodásért, mellyel a' fejtelenség elfojtatása, intézvényink megerősítettése, 's az országos jóllét gyarapodása mellett buzgának. Ily hosszúság és fárasztó munka után elkerülhetlen a' nyugalom, mivel pedig a' haza, még házi 's családi köreikben is, gondolatik tárgya, nem alaptalanul reményilem, miszerint, midőn magas hivatásuk munkáira visszatérendnek, az országnak folyvást híven 's jól szolgálndnak, 's ennek hálájára érdemesítendik magokat.

(Az éjszakamerikai congressusnyitó beszéd vázlata.) Liverpool gőzös hozá meg az elnök congressusnyitó beszédét dec. 3árul. E' beszéd, mint szokás szerint, igen hosszú 's részletes oklevél, az angol Timesban 7 sűrű nyomatu nagy hasábnál többet foglal el. Mint mindenkor, az éjszakamerikai alkotmány dícséretével kezdődik e' beszéd, melly az 1838kai év multával első félszázados korát élendi tul. „Az egyesült státusoknak — mond Van Buren — volt föntartva azon kormányrendszer megpróbálása, melly egészen a' népakarat folytonos végrehajtásául függ 's tapasztalásunk tanúsítá, hogy ez, a' mennyire kedvező a' gyakorlatban, olly méltányos az elméletben. A' helybeli változások sorban a' nép választási jogát, a' nagy községek befolyását ügyekeztek tágitani, az egyedi (individuumi) erőködéseknél nagyobb kört engedének, 's a' kormányhatalmakat mindinkább korlátozák; mind e' mellett is a' nép műveltsége, okossága 's honszeretete e' megszorult felelősséggel hasonló lépést tartá. Továbbá dícséré az elnök a' népnevelés terjedését: „Mind a' vallásfelekezet most egyesült először emberszeretet és jámborság terjesztésire, mert, a' világtörténetben először, lón korlátlan és szabad minden vallásfelekezet. („E' tekintetben, mond az angol M. Chronicle, kormányunk tanulhatott volna az egyesült státusoktól Canada kormány-

zatára nézve. A' felsőcanadai föld sokkal termékenyebb, mint a' határos éjszakamerikai státusoké; de Anglia azon szerenésletlen vállolata, miszerint ott is státusegyházat szándékozik alapítani, a' fentartott földek odaajándékozása által, igen nagyon elősegíté azon megszegényítő ellentétet, melly a' britt és éjszakamerikai birodalom között, az anyagi kifejlődést illetőleg, uralkodik. Az egyesült státusokban mintegy varázspálcza-ütéssel teremnek városok a' földből 's a' közlekedés igen könnyű; az angol birtokban pedig, a' nagy természeti kedvezőség ellenére is, a' földészet esekély előhaladást tesz, a' telepvényesek nyomasztó állapotban senyvednek, nélkülözve a' könnyű közlekedés jótéteményit és ezt olly egyház miatt, mellynek jótékonsága csak szárad mulva lépend életbe. E' tekintetben az amerikaiak bölesebbek mint mi 's van okuk hálásak lenni sorsuk iránt, hogy az angol egyház mostani birodalmukban nem volt eléggé hatalmas, midőn vándor-atyjaik a' vadon nyugatra költözének.“) Az angliávali határvillongás Van Buren szerint még folyvást a' régi lábön áll; csak ismétli, miszerint az amerikai kormány a' brittnek közös biztosság-kinevezést fog indítványba hozni. — Legfontosb része a' congressusnyitó beszédnek a' Canadát illető. (Erről bővebben szólándunk.) Az egyesült státusok viszonyait a' többi nemzethez, névszerint Mexicohoz, folyvást barátságos 's megnyugtatóknak nevezi az elnök. Az ország belállapotjára térvén a' beszéd, a' pénzügyet, a' tavali kereskedési zavarok ellenére is, virágzóknak festi. A' bankokrol egész terjedelemben értekezék. Befejezésül a' kormányznak az indián törzsökök iránti politikáját következőleg igazolja. Az indiánok által 1829 mart. 4étől átengedett 116,349,897 hold földért az egyesült státusok 72,560,056 dollárt fizettek évenkénti mennyiségben, a' mississippintuli földeket, fuvarért 's élelemszerekérti kiadásokat, portékat, mechanikai 's földészeti eszközöket 's a' t. szolgáltatnak. Van Buren biztosit, miszerint a' törzsökök állapotja a' nyugoton számukra kijelölt helyen igen türethető 's reménytel biztat, hogy mentülelőbb a' műveltség esiraji kezdendnek fejleni. A' vadász-életről nagyobbára lemondottak, 's a' földészetet kedvelik. Statistikai jegyzetül szolgálhat, miszerint az egyesült státusokban 12,553 posta van 's ezek 134,818 angol mérföldön eszközzenek közlekedést; azonban a' posták kiadásai a' bevételt 417,923 dollárral haladják felül. — Az ujjorki lapok szerint Bill Johnson martalóc 's társa, Birge „tábornok“, kik a' prescottti események után elfogattak az amerikai hatóságoktól, megszöktek tömlőcseikből. —

S p a n y o l o r s z á g.

(Espartero hatalmaskodása 's irata a' királynéhoz.) Spanyolországban rövid idő mulva a' királyné hatalmán kívül csupán Espartero fog befolyással birni. Eddig a' testőrségi három csapat mindegyike külön parancsnokkal volt ellátva, 's most Alaix tábornok dec. 11iki rendeletében megszünteté e' régi szokást, 's mind a' három csapatot Espartero parancsától tevő függővé. Ezentul tehát csupán Espartero fogja kinevezhetni a' testőr tisztéket, 's e' körülmény rendkívül növelendi befolyását, mivel e' fizti állomások után minden fiatal spanyol nemes eseng. Más ministerségi rendelet a' legfelsőbb hadijuntát oszlatja föl, melly kiszolgált régi hadvezérekül állott, kik gyakran ellenkező értelemben valának a' hatalmas fővezérrel. Ezenkül még azon kívánatát nyilvánitá Espartero, hogy Quiroga helyett Ribero tábornok neveztessek ki Uj-Castilia főparancsnokaul. Alaix hadminister már többször küldé parancsot Cordova 's Narvaez tábornokoknak, hogy magukat jelentsék Clonard hadi törvényszéke előtt; mind eddig azonban egészen süker nélkül maradának intésai. — Espartero ismét politikai leczkét tartott a' királynénak; dec. 6ikán ugyanis hosszas nyilatkozatot intéze hozzá 's nyomtatásban is közre hocsátá azt, mellyben igen kemény 's illetlen hangon szigoru megbüntetését sürgeti Cordova 's Narvaez tábornokoknak, oda nyilatkozván, miszerint csupán a' vétkesek magas rangjának kell tulajdonítani eddigi büntetelenségöket, 's hogy további büntetlenül maradásuk mulhatlanul halomra fogná dönteni az erkölcsiséget 's fenytéket az összes hadseregnél. Ezenkül a' jovellanisták titkos társulata eltörlesztését kívánja a' fővezér. E' nevezet alatt számos, jobbadán főrangu ifju egyesült Jovellanos író értelmében mérsék-párti elvek terjesztésire 's elnyomására azon nézeteknek, miket a' föllengősi társulatok terjesztgetnek. Leginkább az ő esöndes munkálatiknak tulajdonithatni, hogy 1837ben Calatrava ministersége megbukott, melly alkalomkor maga Espartero is egyértelműleg munkált a' nevezett társulattal 's most még is üldözési tárgyl tűzé ki azt. A' mennyire boszankodnak a' mérsékpartiak ez elvtörésen, annyira örvendnek a' föllengősiéknél, mivel a' jovellanisták már többször dugába dönték tulzó rendszabályikat. Kár azonban, hogy a' föllengősiéknél nem gondolják meg, miszerint rövid idő mulva rájuk is kerürend a' sors, mihelyt Espartero annyira meg leend erősülve magas álláspontján, hogy minden pártúezettel bátran daczolhat. Egyéb-iránt igen sajnos, hogy Espartero a' fővezéri pálczat tollal cserélte föl, 's mint országos főügyvéd ostromolja a' királynét, holott karddal kellene annak 's az alkotmányos szabadságnak szolgálnia. Madrid kormányzójaul szinte egyik meghitt barátját, Francisco Narvaez tábornokot, nevezeté ki Espartero 's így nem sokára Espartero fog parancsolni a' királynénak, 's az egész ország határtalan önkényétül függend. — Cabrera levelet intéze Van Halen tábornokhoz, mellyben tudtára adja, hogy ezentul többé egy fogolynak sem fog kegyelmezni, hanem kiírtó háborut viselend az alkotmányos hatalom ellen. —

(Áttekintése az utóbbi hadi mozgalmaknak.) Bayonne, dec. 19-ikén: „A' megérkezett hivatalos jelentésekül világosabb fogalmakat szereshetni az utóbbi apróbb esatakról. Diego Leon azt írja Mendaviából, hogy dec. 3ikán Carcar 's Andosillából Arcos felé indult meg, eleségszerzés és az ellenség állása 's készületei kikémlése végett, de utköz-

ben maga felé látá jöni az ellenséget, az arizoni magasok közelében, mi által kényszerült szándékát megváltoztatni 's harezí állásba helyezkedni. A' carlosiak nyolcz csapat lovasságot küldének állomása mögé; de ő miután pattantyusságát kedvezőn állítá föl gyalogsága ótalmazására, szinte összesíté lovasságát, 's olly szerencsés sikerrel támodá meg a' lovasságot, hogy a' carlosiak 120 holtat 's 20 sebesültet veszítének, míg az alkotmányosok vesztesége csak néhány halottra terjede. Maroto tábornok Munagorrit 's O' Donnell szándékozik megtámodni. Van Halen tábornok Cabrera azon iratára, mellyben tulatá vele, miszerint többé egy fogolynak sem fog kegyelmet adni, azt válaszolá, hogy a' Chesbe mellett nyert 200 carlosi foglyot azonnal agyon fogja lövetni. Egyéb-iránt a' legközelebbi tavasz eldöntő határozatu leend azon rendszerre nézve, mellyet a' legkitünőbb vezérek darab idő óta követni jónak találának, 's melly szerint az ifjuságot corteshatározat nélkül fegyverforgásra kényszerítik 's a' jövedelmet is saját kényök szerint kezelik. Van Halen 's Espartero városokban gyűjték össze 's tanítatják a' fegyveres ifjuságot, míg Meer a' nemzetörség egy részét törekszik harezteri szolgálatra szoktatni. Mi az utóbbit illeti, összes száma, nyilvános jegyzőkönyv szerint, 600 ezer főre megy; mellynek azonban csak tized része viselhet valóban fegyvert, mit esupán azon hanyagságnak kell tulajdonítani, mellyel a' nemzetörségi tisztviselők kötelességiket teljesítik. —

Anglia.

(Durham Exeterben. A' jamaicai parlament megnyitva 's fölslatva. Hírek a' spanyolokról 's moszkákról.) Midőn Durham l. minap Exeterben mulatott, az ottani szabadelnökek üdvözlő felirattal járulának hozzá, melly alkalomkor a' küldöttségi elnöke azon nézetet fejezé ki, miszerint az exeteri községi tanács reményli, hogy a' ns lord támogatói fogja Melbourne ministerségét, egyszersmind ohajtván, hogy e' föliratát ne tekintse gánesnak a' ministerek ellen. Durham l. esudákozva nézett a' szónokra, mondván, miszerint „ő nem érti ugyan, mit akarnak tulajdonkép azon urak; de a' fölirat értelme kétségbe vonhatatlan, 's azt meg fogja zsebében tartani. Mi Melbourne lordot illeti, azzal nagy konczot kell lerágnia, 's ő iparkodni fog, hogy tisztára rághassa a' konczot.“ — Nov. 19ikeig terjedő jamaicai hírek szerint Lionel Smith kormányzó most is olly makacsnak találá a' parlamentet, hogy összehívása után azonnal ismét föl kelle azt oszlatnia, noha a' rendörségi törvények 's az ültetvényesek 's dolgozók közti viszonyok gyors orvoslást kívánnak. A' képviselők sértve érezvén jogaikat, azok helyre-állítása előtt semmihez sem akarának fogni. — A' kormány mindent elkövet azon surlódás megszüntetésire, melly darab idő óta naponként félelmesb kezd lenni a' moszka udvarral, 's ez iránt legközelebb gyors hírnököt küldé a' sz. pétervári angol követhoz szükséges utasításokkal. Egyébiránt a' hadi készületek minden kikötőben folyvásti munkálásban vannak, 's oda mutatnak, hogy a' ministerek nem tartják helyzetüket rendkívül kényelmesnek. A' spanyol vérengzéseket is folyvást szemére lobbogtatja a' ministerségnek a' közvélemény: leginkább arról vádolván azt, hogy Evans felszeg közbenjárultával sokat eszelekvék, akkor pedig igen keveset, midőn Franciaországot nem tudá hőb részvétre buzdítani. Az ügyek mostani helyzeténél csakugyan becses és drága a' jó tanács; de valaminek minden esetre kell történni, 's a' ministerek mégis azon fonat lépéssel vélik a' bajt orvosolhatni, miszerint megkérék a' conservatív hatalmakat, hogy intsek a' trónkövetelőt szelidebb bánásmódra 's elállásra 'sörnyü vérengzésitől, mellyek pogányoknak is gyalázatára válnának, 's következésképp annál inkább annak, ki a' keresztyénség egyik fejének akarja magát tekintetni. Minden illy tanács csak üres fecsegés, mert a' természeténél fogva is kegyetlen spanyol e' tekintetben bizonyára esupán erőszaknak fog engedni, 's általában igen nehéz föladás marad mindenkör, polgárháboruban kikerülni a' kegyetlenkedést.

(Kent hgnó titoknokának pöre.) Még mult évi mart. 9kén a' parlament azon határozata után, melly Kent hgnó évdíját 30 ezer font sterlingre emelé, egy czikk jelent meg a' Timesban, melly a' hgnó magányos titoknokát, Conroy urat, arról vádolá, hogy leginkább ő okozá a' hgnó pénzügyi zavart állapotját, mert helyzetével visszaélve, sok pénzt tulajdon célaira fordítá. Conroy erre panaszt emelt Lawson, a' Times kiadója, ellen a' Queensbench előtt, 's dec. 19kén szónyegre került e' pör a' nevezett törvényszék előtt. A' terem tömve volt kíváncsiakkal. Thessiger híres ügyvéd a' vádló, Campbell pedig a' vádlott mellett szóla. Ez utóbbi keményen roszalá, hogy Conroy nem jelent meg személyesen a' törvényszék előtt, holott sokkal magas helyzetű személyek is megeselepszik azt, ha böcsületsértést érzik. „Esupán, így szóla többi közt, Cumberland hg, a' mostani hamoverai király 's talán az angol trónjövendő örököse példáját idézem; midőn e' kir. hget egykor egyik vasárnapi lap arról vádolá, hogy Senlis komornoka meggyilkoltatásban részt vett, a' hg panaszt emelt a' rágalmozó ellen. A' törvényszéki vitatás kezdetekor azonnal megjelent a' hg 's rendületlen bátorsággal adá elő mind azon körülményt, mellyek a' kérdéses tárgy fölvilágítására szükségesek valának, 's ez által világosan meggyőzé az angol nemzetet, hogy az idézett czikk gyalázatos és alaptalan rágalom volt. Az esküttek bizonyosan különös gondolatokra fognak fakadni Conroy ur meg nem jelente miatt.“ Ezután hosszasan törekvék megmutatni, miszerint a' vádra alkalmat nyújtott czikk teljességgel nem foglal magában semmi ollyast, mit böcsületsértésnek lehetne mondani. A' kérdéses czikk ugyanis esupán azt állítja, hogy Kent hgnó pénzügyi helyzete Conroy ur hivatalviselése alatt jöve olly nagy zavarba, és ez csakugyan olly tettdolog, hogy azt senki nem képes tagadni, de belőle azért épen nem következtethetni, miszerint Conroy esalás által hozá a' hgnót illy szorult állapotba. Egyébiránt megjegyezendő, hogy Conroy azon időben

jószágot vásárla, 's mivel a' közönség ismeré vagyontalanságát, tehát méltán kérdezheté: honnan egyszerre illy nagy pénzmennyiség? Ő (az ügyvéd) sajnálá ugyan, hogy e' kifejezése alkalmasint sérteni fogja Conroy gyöngédségét, de a' szabad sajtó védelmét mindenek fölött szükségesnek tartá, ha magányos érdekek talán némi tekintetben szenvednének is az által. A' hírlapok a' napi történetek tára, 's így, ha néha csakugyan hibásan közlenek valamit, esupán szelid gáncsot érdemlenek. A' Times pedig, bár minők legyenek is vezérelvei, mindenkör szorosan az illedéki szabályok közt szokott maradni, és személyességekre nem bocsátkozik. Bizonyítja ezt az is, hogy 40 évi létezése óta soha illy vád miatt nem állott törvényszék előtt. Denman főbíró nyilvánítja, miszerint a' törvényszék esupán azt ítélendi meg, hogy foglal e' magában tulajdonképi becsületsértést a' megpörlött czikk? Egyébiránt Conroy személyes megjelenését szükségesnek nem tartá. Az esküttek azonnal kimondák az ítéletet, 's a' Times kiadóját vétkesnek nyilatkoztaták, ki ennél fogva pénzbüntetést szenvedend 's talán rövid időre börtönbe is jutand.

(Durham második irata a' radical egyesülethez. Elegg.) Durham l. 's a' westminsteri radical egyesület közt egyezkedés történt, miután Prout, a' Lhoz járulni szándéklott küldöttség elnöke, személyesen értekezék vele. A' ns gróf következő iratot intéze ez utóbbihoz: „Uram! Köszönöm Önnek, hogy szíves vala engem a' westminsteri javítóegyesület alapelvei iránt fölvilágítani. Örvendek, hogy bizonyítványokat kapék Öntül, mik szerint azon kárhuzatos és véleményem szerint veszélyes elveket, mellyekhez a' gyűlés nevezetesb tagjai ragaszkodának, az egyesület nem vallja sajátjának. E' fölvilágítás után mártöbbé nem vonakodhatom Öntül egy, a' társulat köréből származandó, fölirást elfogadni. Mondák, 's én hiszem, miszerint a' kérdéses társulatot tisztos és lélekisméretes férfiak alapíták, kik a' javítási ügynek 's az iparúzó osztályok érdekeinek őszintén hódolnak. Engedje Ön tehát ez alkalommal a' mostani politikai fordulatkor kérem 's kényszerítem azon böcsületes férfiakat, hogy dícsérettel szerzett befolyásukat honfittársiknál arra használják, mivel az erőszakoskodást 's békeláborító merényeket komolyan 's tökéletesen gátolhatni. Szabják ki a' különböztető vonalt olly szigoruan, mint én magam teszem, a' böcsületes, őszinte javítók 's azok közt, kik a' javítás álarca alatt más veszélyes czélokot rejtgetnek. Ohajtsanak a' néppel tettlegi jótéteket 's vonják azt el veszélyes és üres elméletektül; mindenek fölött pedig utasítsanak vissza minden közlekedést 's czimboraságot azokkal, kiknek tanácsi 's tettei veszéllyel fenyegetőznek nemcsak a' társasági békére, hanem azok jóllétére nézve is, kiknek érdekeivel kizárólag mondják magukat foglalkozni. Önnek, uram, személyesen köszönöm azon igen nyájas szavait, mikkel beszédében politikai munkálatimról emlékezték. Reménylem, hogy az Ön bizalmára 's jó véleményére mindenkör méltó leszek. Durham.“ — Canadai hírek szerint ott minden esőndes; de a' szomszéd egyesült szabad tartományokban igen sokan tartózkodnak, kik szeretik a' martalózkodást 's rablói kalandozást, 's ezek folyvást izgatják az elméket a' határszéleken. E' körülmény nem alaptalanul gerjeszté azon félelmet több politikai fontosságú férfiban, hogy Anglia 's az egyesült szabad tartományok közt még háborut is gerjeszhetnek idővel e' korlátlankodások, ha jó előre nem orvosolja a' két kormány a' mindinkább terjedő bajt. — Papineau folyvást Ujyorkban tartózkodik, 's nem rég iratot bocsáta közre amerikai lapokban, melly határozottan roszalja a' másodszi zendülést. A' Montreal Gazette következő 3 rendeletét közli a' fő kormányzónak: 1) Kire a' haditörvényszék halált mond, az jószágit elveszti; ugy azonban, hogy hitelezőire illő tekintet legyen. 2) Titkos társulatokban részesülés, vagy eskütétel zendülési czélokra, halálos büntetés alá jutand. A' harmadik rendelet végre a' főnebbi kettő hatását st François kerületre terjeszti ki. — O' Connor egy lancashirei gyűlésben nyilvánítja, miszerint ő a' fáklyafénynél tartott gyülekezetek elleni kir. rendeletet föl sem veszi, 's így szóla: „Januárban szép újholdunk lesz, majd dolgot adunk Melbourne lordnak 's meglátjuk, eltudja e' oltani a' holdvilágot.“ (Nagy tetszés.) A' M. Chronicle azonban ugy véli, hogy a' lancashirei lakosak nem leendnek elég holdkórosak e' tanácsot követni. —

Franciaország.

(Kamrai ülések. Odilon-Barrot a' másodelnök - választásnál megbukik.) Dec. 20ikán az ülés megnyitá után Teste azonnal jelentést tón Parés megválosztásáról, melly alkalomkor több helytelenséget vélt történni. Parés szószékrül védé magát, de az első szavazás kétes vala; a' másik azonban nagy többséggel hagyá helyben megválosztását. Ezután Limperani megválosztása jött szónyegre Bastiában. Az erre támadott vitatás alatt csak azon megjegyzést tevő a' belminister: Martin ur azon állítását, hogy Franciaországban a' tisztviselőknél általános vesztegetési rendszer uralkodik, vagy be kellene hiteles adatokkal bizonyítani, vagy pedig visszavonni. Balról zajosan helyeslék Martin ur onlását, míg a' jobb oldal 's közép hangosan roszalást nyilvánítja. Egyébiránt az egész vita következmény nélkül maradt, 's Limperanit majd egyhangulag megerősíté követi állomásában a' kamra. Ezután a' másodelnökök válosztásához fogtak. Összesen 368 szavazó volt jelen, 's e' szerint az általános többség 185. Calmon 283, Passy 189, Duchatel 188, 's Odilon Barrot csak 169 szózatot kapott, következképp megbukott, míg az előbbi hármat azonnal kikiálták, kik mindnyájan az egyesülési párt emberei. A' ministeri párt jelöltjei: Delessert és Jacqueminot szinte megbuktak. A' 4ik másodelnök válosztatása dec. 22ikén ment véghez 's a' szavazási válosztás Cumin Gridaine 's Odilon Barrot közt határoza. A' szavazók közt Dupin is jelen volt, ki azonnal ismét elhagyá a' termet, mihelyt válosztó-czéduláját az illető edénybe veté. Arago Odilon-Barrot mellett foglalt helyet, 's körülök számos baloldali követ tolonga, kik

közt legkitűzőbb Duvergier de Hauranne vala. Az egész gyűlés feszült figyelemmel várta a szavazás sikerét. Összesen 363 szavazó volt jelen a gyűlésen, s Odilon Barrot 162, Cunin Cridaine pedig 198 szavazatot nyert s azonnal kikiáltaték másodelnöknek. E váratlan siker rendkívüli élénkséget okozott a teremben, s több oldalról tetszés jelei hangzanak. Odilon Barrot elhagyta a teremtet. Guizot sokáig s élénkül szólott szomszédival. Ezután a titoknokok választásához fogtak. Felix Réalt tetemes többséggel választák meg, a többi jelölt ellenben mind megbukott, mi oda látszik mutatni, hogy az egyesülési párt még igen gyöngé s nem igen rettegtheti a ministerséget, s ellenkező pártot. Odilon Barrot megbukta nagy fölundulást okozott.

(Elnöki beszéd a követkamrában.) Miután a még hiányzó 3 titoknoki helyre Boissy d'Anglas, Dubois és Bignon urakat többszöri szavazás után megválaszták, dec. 22kén Dupin bevezetésekor következőleg nyilatkozik az ideig. elnök: „Franciaország sokat vár a mostani üléstől; megvagyok győződve, hogy várakozásiban nem fog csalatkozni. Önök a júniusi zendületre nézve kedvező körülmény közt nyitják meg ülésüket, mivel utóbbi eloszlásunk óta örökösök születék az általa alapított trónnak, s mivel ez örökös olly családnak tagja, melly példa gyanánt szolgáland neki magas helyzete méltó betöltésére. Tartson az ég tőlünk távol minden viszályt (helyeslési mozgalom) és szerencsétlenséget, melly az előbbinek mindenkor követője s olly súlyosan nyomja egyik szomszédunkat, hogy az egész világ legmélyebb fájdalommal tekint reá.“ E szók után fölszólita Nogaret (az ideigl. elnök) Dupint az elnökszék elfoglalására, mit Dupin öleléssel s következő beszéddel viszonozta: „Uraim s tisztelt társaim! Elfogadom a kamra tisztelő megbízását, s vezérlelni fogom tanácskozásait. Kötelességemet minden befolyástól szabadon, s minden kötelezéstől tisztán kezdem meg, (mozgalom) s csak kötelességimtel engedem magamat vezéreltetni. Ez utóbbiak kiterjedését ismérem, törekedni fogok azokat Önök együttmunkálata alatt teljesíthetni, s reményem, miszerint a tanácskozásinkra figyelmes közönség azon méltánylással fog irántam viseltetni, hogy én mindenkor, mint a kamra embere, pártatlan követője a szabályoknak s hű örje parlamenti jogainknak, teljesítem kötelességimet. (Ez utóbbi szókot különös nyomatékkal mondá a szónok s a kamra élénk tetszéssel fogadá azokat.) Derék ideigl. elnökünknek halanyilatkozatot hozok indítványba.“ (Igen! Helyes!) Ezután fölolvassa az elnök Gérard tábornagy azon iratát, mellyben tiszteleti állomást ajánl a nemzetörsegnél a kamra rendelkezésibe. —

(Ain-Maadi Abdelkader hatalmában.) Az emir Ain-Maadi előtti viszontagságról egymást érik az ellenkező hírek. Alig hangzék el azon állítás, miszerint Tidzsin békealkura lépett Abdelkaderrel s már dec. 14ki lapok Algírból ismét új kimenetét írják azon sivatagi háborúnak, következő adatokat közölve róla: „Ain-Maadi el van foglalva. Tegnap érkezék ide egy gyors hírnök e jelentéssel egyenesen az emir táborából egyik itteni ügyvivőjéhez. A város vérontás nélkül jutott az emir hatalmába. Utolsó levelemben említém az ifju Tidzsin elfogatását, mire Hadzi-Mustapha, mascarai kalifa, mint követ, ment Ain-Maadiba, ki nyilvánítá Tidzsinnek, hogy az emir szigoruan el van határozva állomásán mindaddig megmaradni, míg hatalmába kerítendi a várost, s ha ezt erőszakkal lesz kénytelen eszközölni, ostromló csapati előtt az ifju Tidzsin fejét vitetni. Az öreg Tidzsin e fenyegetésre meglágyulván szerződés útján átadá az emir hatalmába a várost. —

(Pouqueville †. Elegy.) Pouqueville, a híres utazó, dec. 21dikén elhunyt Parisban. Pouqueville Napoleon idejében, mint tagja a tudományos biztosságnak, Egyiptust is megjárta. Egészsége tekintetéből vissza akart onnan térni Franciaországba, de a calabriai partvidéken tripolisi martalócz fogságába került. Ez Navarinban eladá őt, honnan végre mint rabszolga Konstantinápolyba jutott, hol orvosi tudománya által tetemesül könnyíté sorsát. E szomorú sorsának köszönhetni azon jeles munkákat, miket Pouqueville Görög- s Törökországról írt. Az előbbi könyv által figyelmes lett Napoleon az elhunyt, s azonnal (1805ben) francia consullá nevezé őt ki Janinában, melly hivatalát egész 1815ig közelegületre viselé. Később hasonló minőségben Patrasba utazott. 1820ban visszatért Parisba, hol Görögország ujonnan születéséről igen jeles munkát bocsáta közre. — A rheimsi zavarok első hírére azonnal katonai őszpontosulások történtek a kormány parancsából. 48 óra alatt 10 ezer harcos vala őszpontosulandó Rheims előtt a terület őtalmazására. Szerencsére azonban még jókor ellenparancs érkezék a sergekhez, minék következtében minden csapat ismét visszatért régi állomására, a nélkül, hogy az illy alkalomkor egyébkint adatni szokott kárpótlást a kormánytól kikaphatta volna. — Fesch bibornok Ajaccióra nézve Paoli példáját szándékozik követni, s az említett városban, mint születéshelyén, magosb tanító intézetet készülni alapítani. — Algírban rebesgetik, miszerint Valée tábornagy összejövetet szándékozik tartani Abdelkaderrel Medeahban, hol ez utóbbi igen fényesen készülni fogadni azon tisztelet miatt, mellyel követét Parisban s egész Franciaországban tetézik. Valée tábornagy alkalmasint a készíteni szándéklott utak miatt kíván vele egyezkedésbe bocsátkozni. —

Belgium.

(A belga bank felfüggeszté kész fizetéseit; a takarékpénztárt pedig az ó-banknak (Société générale) adá át.) Brüssel, dec. 17kén: Ma reggel a belga bank felfüggeszté kész fizetéseit; a pénztárnál falragasz tudatá a közönséggel, miszerint a bank ügye jó lábón áll ugyan s ez év folytában igen szép nyereségnek örvend, előre nem látott fizetések s a jelen kétes körülmények azonban kénytik készfizetéseit ideiglen meg-

szüntetni; csak néhány napot kíván s azonnal fizetéshez kezd. E hír a közönségnél igen nagy figyelmet támoszta, míg tegnap a bank részvényei, miután néhány nap óta mindig esökkentek, emelkedni kezdének. E fizetésegszűntetést azon oknak tulajdonítják, miszerint a belga bank az ó-bankkal (Société générale) számolásait végzé, s minék következtében amaz ennek tetemes mennyiséget kényteték fizetni. A takarékpénztár másfél milliónyi tőkéje a belga banknál volt letéve, most azonban a kormány fölszólítására az alsó néposztály megnyugtatasaul az ó-bank magához vevé, mit falragasz tudatott a néppel. A belgabank igazgatója rögtön Parisba utazott, hiszik, miszerint Rothschild őt azonnal kíségeti zavarából. A fizetésegszűntetés az ipar minden ágaira igen káros befolyást gyakorol. — A maestrichi kormányzó parancsot bocsáta ki nagy mennyiségű élelmi s hadi szerek beszerzésére s Lüttichben dec. 13kán azon hírt terjesztgeték, miszerint Venloo, Ruremonde s Weert erősségeket keves nap mulva porosz seregek szállandják meg. Eddig ugyan még a porosz sereg nyugton van s a határok legkevésbé sínesegek háborgatva. Hihetőleg az sem valósul, hogy Hollandia 5 ezer lönyi őrségét Maestrich erősségben, szaporítani kívánja. —

(A király születésnapja ünnepe. Limburg s Luxemburg követeket küldenek Parisba a kamrai tagokhoz.) Brüssel, dec. 19kén: Tegnap este s ma reggel harangzúgás s álgyudörgés hirdeté a király születésnapját, mellyen a mechelni bibornokérek tartá a nagymisét, hol tömérdek nép gyült össze. — A limburgiak s luxemburgiak d'Ansembourg s Metz urakat következő irattal hatalmazák föl: „Alulírottak, a limburgi s luxemburgi tanács s követház tagjai fölszólítják d'Ansembourg gr. tanácsost és Metz követkamrai tagot Parisba utazásra a kormány s a két kamra tagjaihoz, hogy ezek előtt a tartományok birtok-eldarabolatása ellen szólalkozzanak s nyilvánítsák, miszerint Luxemburg és Limburg minden áron belga birtok akar maradni. Brüssel, dec. 14kén 1838. (Következnék az aláírások, szám szerint 15.) — Az alsó néposztály aggodalmái a takarékpénztárt illetőleg eloszlatták s ez által az elmék ismét visszanyerék régi nyugalmaikat. —

(A francia trónbeszédet nemtetszéssel fogadják.) Brüssel, decemb. 19kén: A francia trónbeszéd kétségtelenül tanúság arra, miszerint Franciaország nézeti a belgahollandi kérdést illetőleg főpontjaira nézve a többi nagy hatalomával, mellyek a londoni tanácsot képezik, tökéletes egyezők, mert csak ezen egyezés mondathatá a trónbeszédben Lajos Fülöppel, miszerint reményli e kérdésnek mentülelőbbi békés kiegyenlítettését. Az itteni hazafi körökben e nyilatkozványa a legnagyobb nemtetszésre talált; igen feszült figyelemmel várják a kamrák válaszit; ha ez a trónbeszéd szellemében ütend ki, ugy legutolsó sugára is lehuny a Franciaországban helyzett reménynek. — A belga bank fizetésfelfüggesztése rendkívüli aggályt szült; e banknak negyven ipartársulat, s 500 kereskedőház pénztára volt ótalma alatt. Európa minden részibe számtalan hírnököt küldének szét; a hazafi párt igen aggódik a belga bank jelen kétes helyzete miatt. Az antwerpi fiókbank is felfüggeszté fizetésit, a kereskedőség közt a legnagyobb feszültség s elmék ingerültsége uralkodik. — A Handelsblad szerint a belga kormány jegyzéket vön Londonbul, mellyben nyiltan kimondatik, hogy csak egy álgyulövés a német szövetségi vagy bármilly katonaság ellen, hadnyilatkozás jeléül szolgáland egész Európára nézve. Ez valósulásra vár.

Olaszország.

A moszka trónörökös tiszteletére Florenzben egyik ünnep a másikat váltá; s innen dec. 13kán Rómába folytatá útját.

Törökország.

Koostantinápoly, dec. 5dikén: Az adóknak legújabb rendelvevények szerinti beszédese elibe tömérdek akadály gördül, s a porta naprulnapra jobban érzi a pénzhiány szükségét. — Mehemed Ali hihetőleg egész Sennaarig nyomuland. A perzsa követ, ki a londoni udvarhoz van rendelve, Triesztbe érkezék, honnan Bécsbe veendi útját. A külvárosokban néhány elfogatás történt hamis pénzverés miatt. — Alexandriában már 20 nap óta nem mutatkozik dögvész-jelenség, mi az ottani lakoságot szerfölött megnyugtatta. —

Hollandia.

(A követkamra megajánlja a rendkívüli hadiköltséget s az egész kámatfizetést.) A követkamra dec. 20iki ülésében a rendkívüli hadiköltség, s a közönséges németalföldi adósság egész kámatfizetése iránti törvényjavaslat került szönyegre. Mivel e törvényjavaslatokat többen, főleg külsőségek miatt, megtámodák, a pénzügyminister előadá védelmi beszédét s többi közt megjegyzé, miszerint e javaslatok nem háborurettség, hanem a nyilvános hitelföntartás miatt tetetnek. A kormány, valamint a németalföldi nép, békét ohajt s az előterjesztett törvény előmozdíthatja az ideiglenség mentülelőbbi elterjesztését. E czélérésre azonban a kormánynak erőre van szüksége. A törvényjavaslatot 50 szóval 4 ellen elfogadá a követkamra. —

Gabonaár: Pest, jan. 4dikén: Tiszta buza 140, 130, 115 ; — Kétszeres 100, 95; — Rozs 88, 85, 80; — Árpa 74, 70, 65; — Zab 64, 62, 60; — Kukuricza 85, 80, 75; — Köles-kása 150; — pesti mérő, váltó garas.

Dunavizállás: Pest, dec. 31kén 2' 5" 6" — jan. 1sején 2' 10" 0" — 2dikén 3' 2" 0" —

Pénzkelet: Bécs, jan. 2kán: 5 pCtes statuskötelezvény 107²⁷/₃₂; 4 pCtes 100³/₃₂; 3 pCtes 80²¹/₃₂; 2¹/₂ pCtes 58³/₄; 1821ki 100 frtos kölesön 156¹/₄; 1834ki 500 frtos kölesön 677¹/₁₆ frt pgó.